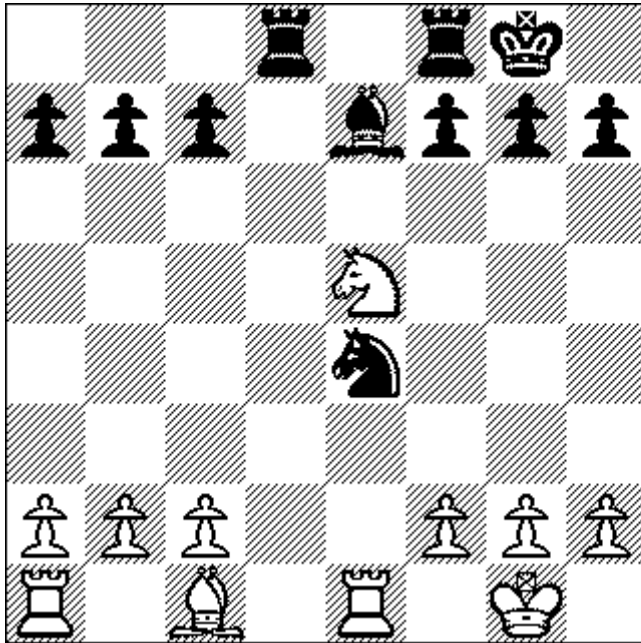

Combinatiemotieven

Wie net leert schaken, krijgt vaak uit de leerboeken allemaal diagrammetjes voorgeschoteld met een bepaald thema. Dit is om de beginnende speler vertrouwd te maken met de verschillende basiscombinaties in het schaakspel. Helaas geven dergelijke diagrammen wel eens een beetje een vereenvoudigde weergave van het schaakspel. Bij een combinatie is het immers vaak het geval dat meerdere motieven een rol spelen. Zulke combinaties zijn meestal een stuk interessanter dan combinaties met maar een motief, hoewel ze meestal wel wat moeilijker zijn.

Het volgende diagram laat een op het eerste gezicht eenvoudige stelling zien. In werkelijkheid verbergt het diagram een zee van motieven. Ook is er sprake van enige fraaie vertakkingen die echter niet tot een gemakkelijke winst leiden.

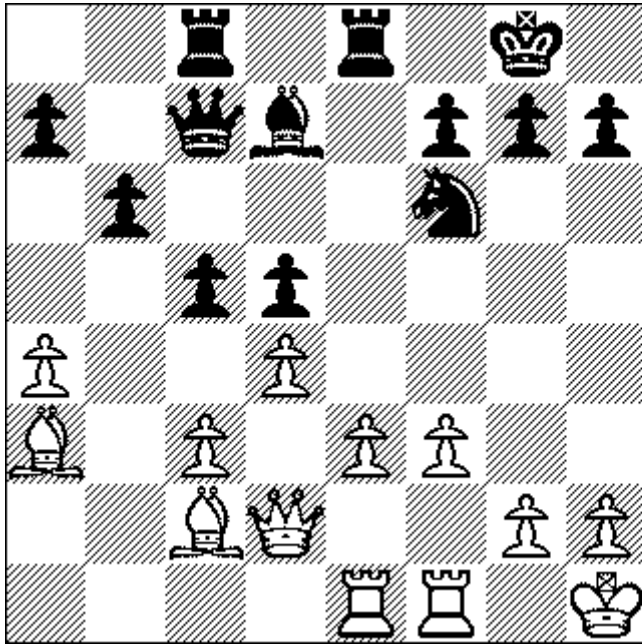

De witte toren kan het paard niet zomaar slaan, omdat zwart dan mat geeft. Het witte paard heeft echter de mogelijkheid om hier iets aan te doen: 1.Pd3 (Het zwarte paard kan nu niet weg omdat de loper dan verloren gaat. Men spreekt hier van een röntgenaantal. De toren kijkt dwars door het paard heen.) 1...f5 2.f3 Lc5+ 3.Pxc5 (3.Kh1 levert wegens Pf2+ niets op. Na 3.Kf1 staat de koning op een lijn met de zwarte toren. Dit geeft zwart een originele mogelijkheid om zich te redden: 3...Lb6 4.fxe4 fxe4+ 5. Pf4 g5 Het wegspeken van de f-pion met schaak heet een aftrekschaakje. Het witte paard gaat verloren door een penning. Het paard kan niet meer worden gespeeld omdat er een belangrijker stuk achter staat.) Pxc5 4.Lg5! (Wit wint nu toch materiaal door een dubbele aanval De loper wordt met tempowinst op e7 gericht. Deze techniek noemt men wel richten) Td5 5. Le7 Te8 6.c4 De verdediger van het paard wordt nu uitgeschakeld door hem weg te jagen.

Een iets minder ingewikkeld voorbeeld vinden we terug in de partij van Meppeler schaker Klaas Schilperoord. Door een actievere opstelling van zijn stukken kreeg hij de mogelijkheid de stelling met kracht open te gooien. Na een foutje van wit kon hij echter meteen een combinatie met twee motieven uitvoeren. De strijd was hierna vlug gestreden.

NN-Klaas Schilperoord, Meppel 2001

1.d4 d5 2.c4 e6 (Het damegambiet) 3.Pc3 Pf6 4.e3 Pbd7 5.cxd5 exd5 6.Pf3 c6 7.Ld3 Ld6 8.0-0 0-0 9.Ph4 Pe4 10. Pf5 Pdf6 11.Pxd6 Dxd6 12.f3 Pxc3 13.bxc3 b6 14.a4 Te8 15.La3 Dc7 16.Dd2 (Na de zet f3 is pion e3 zwak geworden. Misschien is het opspelen van de e-pion met ondersteuning van de torens een goede mogelijkheid voor wit om de beheersing over het centrum te krijgen.) 16...Ld7 17.Lc2 c5 18.Kh1 Te7 19.Lc1 Tc8 20.La3 T7e8 21.Tae1? (Zie diagram. De witte toren is nu gereed om de centrumpion te ondersteunen, maar zwart heeft inmiddels een sterke dreiging op de c-lijn gecreëerd.)

21...cxd4 (Wit kan niet met de c-pion slaan, omdat die gepend staat. Deze penning levert zwart twee pionnen op.) 22.exd4? 22...Dxc3 (Nu verliest wit toch nog een stuk door een dubbele aanval.) 23.Txe8+ Lxe8 24.Dxc3 Txc3 0-1